

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για τους κανονισμούς
«Οι περί Αποβλήτων (Διαχείριση Αποβλήτων από Προϊόντα Καπνού με Φίλτρο
και Φίλτρα που Κυκλοφορούν στο Εμπόριο για Χρήση σε Συνδυασμό με
Προϊόντα Καπνού) Κανονισμοί του 2023»**

Παρόντες:

Χαράλαμπος Θεοπέμπτου, πρόεδρος	Αντρέας Καυκαλιάς
Νίκος Κέττηρος	Μαρίνα Νικολάου
Πρόδρομος Αλαμπρίτης	Χρίστος Ορφανίδης
Σάβια Ορφανίδου	Χρυσάνθος Σαββίδης
Ρίτα Θεοδώρου Σούπερμαν	Λίνος Παπαγιάννης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος εξέτασε τους κανονισμούς σε πέντε συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν την 1^η και στις 8 και 15 Νοεμβρίου, στις 6 Δεκεμβρίου 2023, καθώς και στις 24 Ιανουαρίου 2024. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιόν της εκπρόσωποι του Τμήματος Περιβάλλοντος του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, η Επίτροπος Περιβάλλοντος και εκπρόσωποι της Ένωσης Δήμων Κύπρου, της Ένωσης Κοινοτήτων Κύπρου, των εταιρειών «Cassandra Trading Ltd», «Cosmos Tobacco», «Phoenicia Fereos Cyprus», «British American Tobacco», του Κυπριακού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου (ΚΕΒΕ), της Ομοσπονδίας Εργοδοτών και Βιομηχάνων (ΟΕΒ), καθώς και της Green Dot (Cyprus) Public Co Ltd.

Οι εταιρείες «Philip Morris» και «ΓΝΩΡΑ», η Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου (ΟΠΟΚ), το Κυπριακό Ίδρυμα Προστασίας του Περιβάλλοντος (Terra Cyprica) και η περιβαλλοντική οργάνωση «Φίλοι της Γης Κύπρου», παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν εκπροσωπήθηκαν ενώπιον της επιτροπής.

Στο στάδιο της εξέτασης των κανονισμών παρευρέθηκε επίσης το μέλος της επιτροπής κ. Μιχάλης Γιακουμή.

Σκοπός των προτεινόμενων κανονισμών, οι οποίοι εκδίδονται δυνάμει των διατάξεων των άρθρων 11, 12, 13, 23, 36Θ και της παραγράφου (ε) του εδαφίου (2) του άρθρου 54 του περί Αποβλήτων Νόμου, είναι η εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με την πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Οδηγία 2019/904/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5^{ης} Ιουνίου 2019, σχετικά με τη μείωση των επιπτώσεων ορισμένων πλαστικών προϊόντων στο περιβάλλον» μέσω της θέσπισης νομοθετικού πλαισίου για τη διαχείριση των αποβλήτων προϊόντων καπνού με φίλτρο και φίλτρων που κυκλοφορούν στο εμπόριο για χρήση σε συνδυασμό με προϊόντα καπνού μέσω της υιοθέτησης της αρχής της διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού. Η εφαρμογή της εν λόγω αρχής επιτυγχάνεται μέσω της επιβολής υποχρέωσης στους παραγωγούς των καπνικών προϊόντων να καλύπτουν το κόστος για τη συλλογή των αποβλήτων των μιας χρήσης προϊόντων τους τα οποία περιέχουν πλαστική ύλη και απορρίπτονται σε δημόσια συστήματα συλλογής, καθώς και της δημιουργίας, διαθεσιμότητας και προσβασιμότητας ειδικής υποδομής συλλογής για την απόρριψη των αποβλήτων των υπό αναφορά προϊόντων σε δημόσιους χώρους.

Ειδικότερα, στους προτεινόμενους κανονισμούς, όπως αυτοί κατατέθηκαν στη Βουλή, προβλέπονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Επιβολή υποχρέωσης στους παραγωγούς, εντός έξι μηνών από την έναρξη της ισχύος των κανονισμών, να μεριμνήσουν συλλογικά για τη λειτουργία συστήματος συλλογής και διαχείρισης των αποβλήτων προϊόντων καπνού με φίλτρο και φίλτρων, το οποίο να καλύπτει τουλάχιστον το κόστος του καθαρισμού δημόσιων χώρων από τα απορρίμματα που προέρχονται από τα εν λόγω προϊόντα και της επακόλουθης μεταφοράς και επεξεργασίας τους, το κόστος της συλλογής

μεταφοράς και επεξεργασίας των αποβλήτων των εν λόγω προϊόντων που απορρίπτονται σε δημόσια συστήματα συλλογής, καθώς και το κόστος συλλογής δεδομένων και υποβολής εκθέσεων.

2. Επιβολή υποχρέωσης στους παραγωγούς για ενημέρωση και λήψη μέτρων ευαισθητοποίησης του κοινού.
3. Θέσπιση διαδικασίας αδειοδότησης του συλλογικού συστήματος διαχείρισης αποβλήτων καπνού με φίλτρο και φίλτρων που κυκλοφορούν στο εμπόριο για χρήση σε συνδυασμό με προϊόντα καπνού, καθώς και των προϋποθέσεων για την τροποποίηση και την ανάκληση της άδειας λειτουργίας του συστήματος.
4. Επιβολή υποχρέωσης στον φορέα διαχείρισης συλλογικού συστήματος για υποβολή ετήσιων εκθέσεων σχετικά με την εφαρμογή του συλλογικού συστήματος.
5. Πρόβλεψη για την κατάρτιση και τήρηση μητρώου παραγωγών προϊόντων καπνού με φίλτρο.

Σύμφωνα με τα στοιχεία τα οποία κατατέθηκαν στην επιτροπή από το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, με την έναρξη της ισχύος των προτεινόμενων κανονισμών αναμένονται περιβαλλοντικά οφέλη, διά της μείωσης της άτακτης και λανθασμένης απόρριψης των εν λόγω αποβλήτων στο περιβάλλον, περιλαμβανομένου του θαλάσσιου περιβάλλοντος, καθώς και παράλληλα θετικά αποτελέσματα για την υγεία και την ποιότητα ζωής των πολιτών. Περαιτέρω, αναμένεται η δημιουργία θέσεων εργασίας από τη λειτουργία του φορέα διαχείρισης και του συλλογικού συστήματος διαχείρισης αποβλήτων.

Στο στάδιο της συζήτησης των υπό εξέταση κανονισμών οι εκπρόσωποι του Τμήματος Περιβάλλοντος του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος αναφέρθηκαν στις επιμέρους ρυθμίσεις των κανονισμών, επισημαίνοντας μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Στο πεδίο εφαρμογής των κανονισμών εμπίπτουν όλα τα μίας χρήσης προϊόντα καπνού με φίλτρο και όλα τα φίλτρα που χρησιμοποιούνται σε συνδυασμό με προϊόντα καπνού που περιέχουν πλαστική ύλη, όπως τσιγάρα ή πούρα με φίλτρο, φίλτρα μίας χρήσης και ηλεκτρονικές συσκευές που περιλαμβάνουν φίλτρο μίας χρήσης.
2. Με τους προτεινόμενους κανονισμούς επιβάλλεται υποχρέωση στους παραγωγούς, εντός έξι μηνών από την έναρξη της ισχύος των κανονισμών, να μεριμνήσουν συλλογικά για τη λειτουργία συστήματος συλλογής και διαχείρισης των αποβλήτων προϊόντων καπνού με φίλτρο και φίλτρων, το οποίο να καλύπτει το κόστος των μέτρων ευαισθητοποίησης του κοινού, το κόστος καθαρισμού των δημόσιων χώρων από τα απορρίμματα που προέρχονται από τα εν λόγω προϊόντα και της επακόλουθης μεταφοράς και επεξεργασίας τους, το κόστος της συλλογής μεταφοράς και επεξεργασίας των αποβλήτων των εν λόγω προϊόντων που απορρίπτονται σε δημόσια συστήματα συλλογής, καθώς και το κόστος συλλογής δεδομένων και υποβολής εκθέσεων.
3. Για τη λειτουργία του συλλογικού συστήματος απαιτείται η χορήγηση άδειας λειτουργίας από τον αρμόδιο υπουργό, ο οποίος καθορίζει μέσα από τους όρους της άδειας τους ελάχιστους στόχους που το σύστημα πρέπει να επιτυγχάνει.
4. Με τους προτεινόμενους κανονισμούς επιβάλλεται υποχρέωση στους παραγωγούς να διασφαλίσουν τη δημιουργία, τη διαθεσιμότητα και την προσβασιμότητα ειδικής υποδομής συλλογής για την απόρριψη των αποβλήτων των υπό αναφορά προϊόντων σε δημόσιους και άλλους χώρους και κατ' ελάχιστον σε χώρους όπου τείνουν να συσσωρεύονται τέτοιου είδους απορρίμματα.
5. Με τους προτεινόμενους κανονισμούς επιβάλλεται στους παραγωγούς υποχρέωση λήψης μέτρων για τη διαμόρφωση υπεύθυνης καταναλωτικής συμπεριφοράς, με

στόχο να μειωθούν τα απόβλητα, και για την πληροφόρηση των καταναλωτών σχετικά με τη λειτουργία του συστήματος διαχείρισης αποβλήτων, τις επιπτώσεις στο περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία από τη λανθασμένη απόρριψή τους, καθώς και την ειδική υποδομή συλλογής αποβλήτων προϊόντων καπνού με φίλτρο και φίλτρων και τους χώρους όπου αυτή τοποθετείται.

Τέλος, οι ίδιοι εκπρόσωποι διευκρίνισαν ότι με τους προτεινόμενους κανονισμούς δεν θεσπίζεται υποχρέωση εφαρμογής της χωριστής συλλογής των προϊόντων αυτών, εφόσον δεν είναι αναγκαία, για να εξασφαλιστεί η ενδεδειγμένη επεξεργασία στη βάση της ιεράρχησης των αποβλήτων δυνάμει του περί Αποβλήτων Νόμου.

Στο πλαίσιο της συζήτησης των υπό εξέταση κανονισμών οι εκπρόσωποι των εμπλεκόμενων φορέων συμφώνησαν καταρχάς με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις τους, ενώ παράλληλα τοποθετήθηκαν επί των επιμέρους προνοιών τους.

Ειδικότερα, η εκπρόσωπος της Ένωσης Δήμων Κύπρου εξέφρασε τη συμφωνία της ένωσης με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, σημειώνοντας ότι τα οφέλη τους είναι προφανή. Περαιτέρω, επισήμανε ότι καταρχάς το βάρος της συμμόρφωσης με τους κανονισμούς το φέρουν οι παραγωγοί του προϊόντος, σημειώνοντας παράλληλα ότι ο ρόλος των τοπικών αρχών είναι συμπληρωματικός και δεν νοείται να εισαχθούν επιτακτικές ρυθμίσεις για τον ρόλο των τοπικών αρχών στις προτεινόμενες ρυθμίσεις.

Ο εκπρόσωπος της Ένωσης Κοινοτήτων Κύπρου, αφού συμφώνησε με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό εξέταση κανονισμών, διατύπωσε επιφυλάξεις σε σχέση με τις πρόνοιες που ρυθμίζουν το κόστος μεταφοράς των αποβλήτων των υπό αναφορά προϊόντων, το οποίο ενδέχεται να επωμιστούν οι τοπικές αρχές.

Οι εκπρόσωποι των εταιρειών «Cassandra Trading Ltd», «Cosmos Tobacco», «Phoenicia Fereos Cyprus», καθώς και «British American Tobacco» εξέφρασαν τη συμφωνία τους με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό εξέταση κανονισμών.

Αναφορικά με την υλοποίηση των προνοιών των κανονισμών ανέφεραν στην επιτροπή ότι έχουν ήδη προβεί σε διαβήματα για τη συμμόρφωσή τους με τις πρόνοιες των κανονισμών και ειδικότερα ότι έχουν εκκινήσει τη διαδικασία εγγραφής μη κερδοσκοπικής εταιρείας, η οποία θα αποτελεί τον φορέα διαχείρισης του συλλογικού συστήματος διαχείρισης των αποβλήτων. Όπως ενημέρωσαν την επιτροπή, τα παραγόμενα απόβλητα θα χρησιμοποιούνται ως καύσιμη ύλη για την παραγωγή ενέργειας, δεδομένης της μη ύπαρξης δυνατότητας για ανακύκλωση επί του παρόντος. Τέλος, σημείωσαν ότι το συλλογικό σύστημα διαχείρισης των αποβλήτων θα αναλαμβάνει και τη διαχείριση των αποβλήτων προϊόντων τα οποία προέρχονται από τις μη ελεγχόμενες από τη Δημοκρατία περιοχές.

Οι εκπρόσωποι του Κυπριακού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου (ΚΕΒΕ), της Ομοσπονδίας Εργοδοτών και Βιομηχάνων (ΟΕΒ) και της Green Dot (Cyprus) Public Co Ltd εξέφρασαν τη συμφωνία τους με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά κανονισμών.

Η Επίτροπος Περιβάλλοντος, αφού συμφώνησε με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των κανονισμών, αναφέρθηκε σε εκστρατεία καθαρισμού που διοργάνωσε το Γραφείο της με μαθητές σχολείων σε τμήμα της παραλίας στην περιοχή Φοινικούδων στη Λάρνακα, κατά την οποία συλλέχθηκαν 5 647 γόπες. Περαιτέρω, τόνισε την ανάγκη να ενταθούν οι εκστρατείες ενημέρωσης και επιμόρφωσης του κόσμου, ώστε να επιτευχθούν οι επιδιωκόμενοι στόχοι.

Στο στάδιο της μελέτης των προτεινόμενων κανονισμών, την επιτροπή απασχόλησαν μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Το πεδίο εφαρμογής των κανονισμών και ειδικότερα τα κριτήρια αποκλεισμού από αυτό συγκεκριμένων τύπων τσιγάρων.
2. Η αναφορά στο κείμενο στην κατηγορία «παραγωγός» και η συμφωνία του με τους

σχετικούς όρους και ορισμούς του βασικού νόμου.

3. Ο ορισμός του όρου «σύστημα διαχείρισης αποβλήτων από προϊόντα καπνού με φίλτρο και φίλτρα που κυκλοφορούν στο εμπόριο για χρήση σε συνδυασμό με προϊόντα καπνού».
4. Η προτεινόμενη ρύθμιση σύμφωνα με την οποία οι παραγωγοί υποχρεούνται να καλύπτουν το κόστος καθαρισμού των απορριμμάτων που προέρχονται από τα εν λόγω προϊόντα σε δημόσιους χώρους και της επακόλουθης μεταφοράς και επεξεργασίας τους.

Ειδικότερα, την επιτροπή απασχόλησε σχετική επισήμανση της Υπηρεσίας Ευρωπαϊκών Υποθέσεων της Βουλής των Αντιπροσώπων, σύμφωνα με την οποία στο Άρθρο 8(3)(β) της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2019/904/ΕΕ10, με το οποίο εναρμονίζεται η εν λόγω ρύθμιση, η υποχρέωση των παραγωγών για κάλυψη του κόστους καθαρισμού των απορριμμάτων δεν περιορίζεται στα απορρίμματα που προέρχονται από τα εν λόγω προϊόντα σε δημόσιους χώρους. Την επιτροπή απασχόλησε επίσης κατά πόσο η αναφορά σε κάλυψη του κόστους αποκλείει τους παραγωγούς από το να αναλάβουν οι ίδιοι τον καθαρισμό.

5. Η παροχή εξουσίας στον αρμόδιο υπουργό να μεσολαβήσει, σε περίπτωση που οι αρχές τοπικής διοίκησης και το συλλογικό σύστημα διαχείρισης αποβλήτων προϊόντων καπνού με φίλτρο και φίλτρων που κυκλοφορούν στο εμπόριο για χρήση σε συνδυασμό με προϊόντα καπνού δεν καταλήξουν σε συμφωνία αναφορικά με θέματα διαχείρισης αποβλήτων. Ειδικότερα, την επιτροπή απασχόλησε το εύρος και η έκταση της επί τούτου αρμοδιότητας του υπουργού.
6. Το κόστος του τέλους εξέτασης του αιτήματος αδειοδότησης συλλογικού συστήματος, το οποίο ανέρχεται σε ποσό ύψους τεσσάρων χιλιάδων ευρώ (€4.000).
7. Η δημοσίευση της ετήσιας έκθεσης που υποβάλλεται τον Μάρτιο κάθε έτους και

αφορά το προηγούμενο έτος.

8. Κατά πόσον πρέπει να περιληφθούν οι επαρχιακοί οργανισμοί αυτοδιοίκησης στο πεδίο εφαρμογής των υπό εξέταση κανονισμών.

Σημειώνεται ότι, στο πλαίσιο της συζήτησης των υπό αναφορά κανονισμών και υπό το φως των επιμέρους παρατηρήσεων που επισημάνθηκαν από την επιτροπή για τους εν λόγω κανονισμούς, το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος υπέβαλε στην επιτροπή αναθεωρημένο κείμενο, ημερομηνίας 21^{ης} Δεκεμβρίου 2023, στο οποίο περιλαμβάνονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

1. Εισαγωγή του όρου «απορρίμματα» και του ορισμού του.
2. Διεύρυνση της υποχρέωσης που επιβάλλεται στους παραγωγούς για κάλυψη του κόστους καθαρισμού των απορριμμάτων που προέρχονται από τα εν λόγω προϊόντα, ώστε να περιλαμβάνει, πέρα από τους δημόσιους χώρους, τους ιδιωτικούς χώρους.
3. Επέκταση των εξουσιών του αρμόδιου υπουργού, ώστε, σε περίπτωση που απαιτείται η μεσολάβησή του λόγω μη κατάληξης σε συμφωνία μεταξύ των αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης και του συλλογικού συστήματος διαχείρισης αποβλήτων προϊόντων καπνού με φίλτρο και φίλτρων που κυκλοφορούν στο εμπόριο για χρήση σε συνδυασμό με προϊόντα καπνού, η απόφασή του να είναι δεσμευτική.
4. Πρόβλεψη για τη δημοσιοποίηση της ετήσιας έκθεσης που υποβάλλεται τον Μάρτιο κάθε έτους και αφορά το προηγούμενο έτος στον διαδικτυακό τόπο που διατηρεί το αδειοδοτημένο συλλογικό σύστημα διαχείρισης αποβλήτων προϊόντων καπνού με φίλτρο και φίλτρων που κυκλοφορούν στο εμπόριο για χρήση σε συνδυασμό με προϊόντα καπνού.

Η επιτροπή, επιπρόσθετα με τις πιο πάνω τροποποιήσεις που υποβλήθηκαν από το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, επέφερε στο κείμενο

των προτεινόμενων κανονισμών επιμέρους νομοτεχνικές τροποποιήσεις ή/και βελτιώσεις, ώστε να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότερη εφαρμογή των προνοιών τους.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, κατέληξε στις ακόλουθες θέσεις:

1. Ο πρόεδρος της επιτροπής βουλευτής του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών και τα μέλη της βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις τάχθηκαν υπέρ της έγκρισης των κανονισμών.
2. Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές των κοινοβουλευτικών ομάδων του Δημοκρατικού Συναγερμού και του Δημοκρατικού Κόμματος και το μέλος της βουλευτής του Εθνικού Λαϊκού Μετώπου επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν επί των προνοιών των κανονισμών κατά τη συζήτησή τους στην ολομέλεια του σώματος.

5 Φεβρουαρίου 2024

Αρ. Φακ.: 23.03.060.023-2023

ΣΓ/ΑΓ/ΕΛ.Π